

Rana kommune
Postboks 173
8601 MO i RANA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Avslag på søknad om skadefelling av gaupe - Rana

Fylkesmannen viser til søknad den 6. mars fra Rana kommune om skadefelling av gaupe.

Vedtak

Fylkesmannen avslår søknad om skadefelling av gaupe i Rana kommune.

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet vedtok den 14. februar 2019 en kvote på tre betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 16. februar til 31. mai 2019. Denne kvoten ble fylt den 9. mars. Direktoratet utvidet samme dag kvoten med ytterligere to gauper, hvorav den ene ble skutt samme dag. Det gjenstår dermed ett dyr på kvote for betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland fram til og med 31. mai 2019.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

2.2.2 (...) Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.

2.2.3 Prioriterte beiteområder: (...) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.

2.2.5 Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.

2.4.1 Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.

2.4.2 Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.

2.4.3 Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne

sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.

- 2.4.4 *Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.*
- 2.4.5 *Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.*
- 2.4.6 *Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*

Rovviltforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1519 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018*. Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 1. juni 2018 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2016-2018) registrert gjennomsnittlig 7 årlige ynglinger i fylket og bestanden har dermed vært under fastsatt bestandsmål de siste årene.

Det er ikke registrert spor av gaupefamilier i Rana innværende vinter. Men det er i Skandobs lagt inn en rekke observasjoner av gaupe, særlig i områdene nord for Langvatnet. Vinteren 2017/2018 ble det registrert to gaupefamilier i Rana. De to foregående vinterne ble det registrert en familiegruppe årlig.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Det er ikke registrert kjent avgang av gaupe i Rana i 2018 og så langt i 2019. Både i 2016 og 2017 ble det skutt en gaupe under kvotejakt.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7.

Søknaden

Rana kommune søker om skadefelling av gaupe som et tapsforebyggende tiltak før beitesesongen 2019. Det vises til stor samlet belastning med både gaupe, jerv og kongeørn, til omfanget av påviste tap og registreringer av gaupeaktivitet i området.

Fylkesmannens vurdering

I Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt er det ikke påvist tap av rein til gaupe siden 2014. Det samme gjelder for tilgrensende områder sør i Saltfjellet reinbeitedistrikt. I Ildgruben reinbeitedistrikt påvises det årlig noe tap av rein til gaupe. Inneværende vinter er det per 13. mars registrert to rein drept av gaupe i Ildgruben, den siste funnet 6. januar.

Siste beitesesong for sau ble det påvist 11 sauer drept av gaupe, alle i områdene ved Røssvoll-Røvassdalen-nord for Langvatnet. Dette er en økning i antall påviste gaupetap sammenlignet med foregående år. Totalt antall sau omsøkt og erstattet til fredet rowilt i Rana har gått betydelige ned de siste 5 årene, men antall erstattet til gaupe gikk noe opp fra 2017 til 2018.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe.

Miljødirektoratet har ikke åpnet for kvotejakt i Nordland i 2019 på grunn av at bestanden ligger under bestandsmålet. Direktoratet har likevel vurdert at det er nødvendig å gi Fylkesmannen mulighet til å iverksette skadefelling for å forebygge tap på bufe og tamrein i områder med vesentlig potensiale for tap. Miljødirektoratet skriver i vedtak om betingede fellingstillatelser at Fylkesmannen på grunn av at bestandsmålet ikke er oppnådd, bør vektlegge bestandssituasjonen de siste årene samt eventuell irregulær avgang siste år, når konkrete skadefellingssøknader skal vurderes.

Fylkesmannen har iverksatt skadefelling av gaupe i flere områder i fylket inneværende vinter, og per 13. mars er det skutt 5 gauper. I samtlige tilfeller er hovedbegrunnelsen for å tillate skadefelling knyttet til pågående tap av rein. I flere av områdene er også hensynet til sauenæringa vektlagt som et tilleggsargument. Det er ikke noen pågående tapssituasjon i det aktuelle området i Rana. Vi har forståelse for at sauenæringa ønsker å felle gaupe som et tapsforebyggende tiltak før beitesesongen 2019, men med det handlingsrommet som Fylkesmannen har til skadefelling i vinter vurderer vi at det ikke er grunnlag for å tillate skadefelling i Rana som omsøkt. Derfor avslår vi søknaden.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Rana Sau og Geit
Roviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn